

Zaposlovanje tujcev – posvet in okrogla miza

Gospodarska zbornica Slovenije, 14. julij 2022

Aleš Cantarutti

generalni direktor GZS

Zaposlovanje tujcev – posvet in okrogla miza

Gospodarska zbornica Slovenije, 14. julij 2022

Ekonomski pomen in okvir problematike zaposlovanja tujcev

Bojan Ivanc, CFA, CAIA
glavni ekonomist pri Analitiki GZS

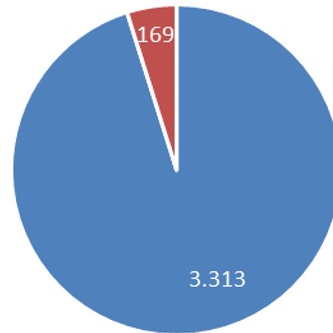
Zaposlovanje tujcev – posvet in okrogla miza
Ljubljana, 14. julij 2022

Dnevni red

- Pogled na pomen tuje delovne sile na svetovnem trgu dela
- Pomen tujcev na trgu dela EU-27
- Slovenski trg dela v času
- Trg dela in gospodarska rast
- Povpraševanja po zaposlenih na trgu dela
- Obeti za gospodarsko rast
- Povzetek

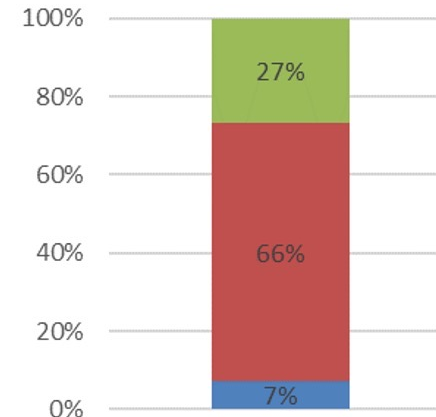
Pomen tujih državljanov na globalnem trgu dela

Število delavcev v svetu (2019)

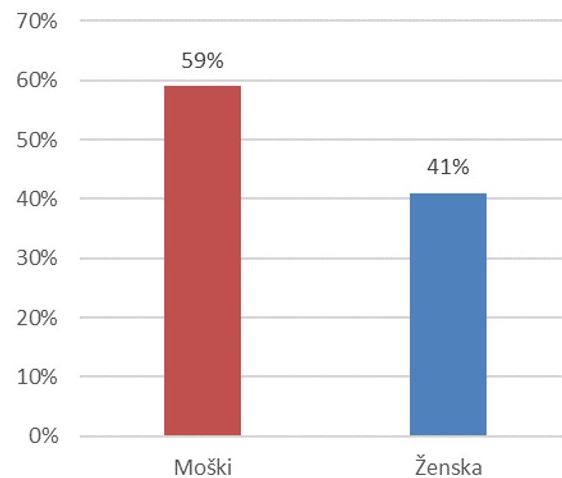
■ Vsi delavci ■ Tuji delavci

Dejavnosti, kjer so tuji delavci aktivni

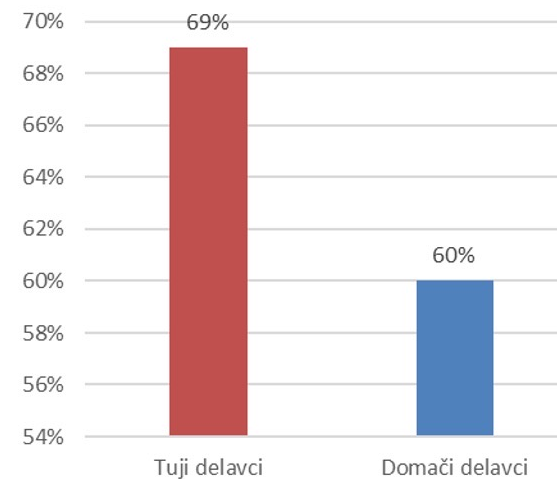

■ Kmetijstvo ■ Storitve ■ Industrija

Spol tujih delavcev

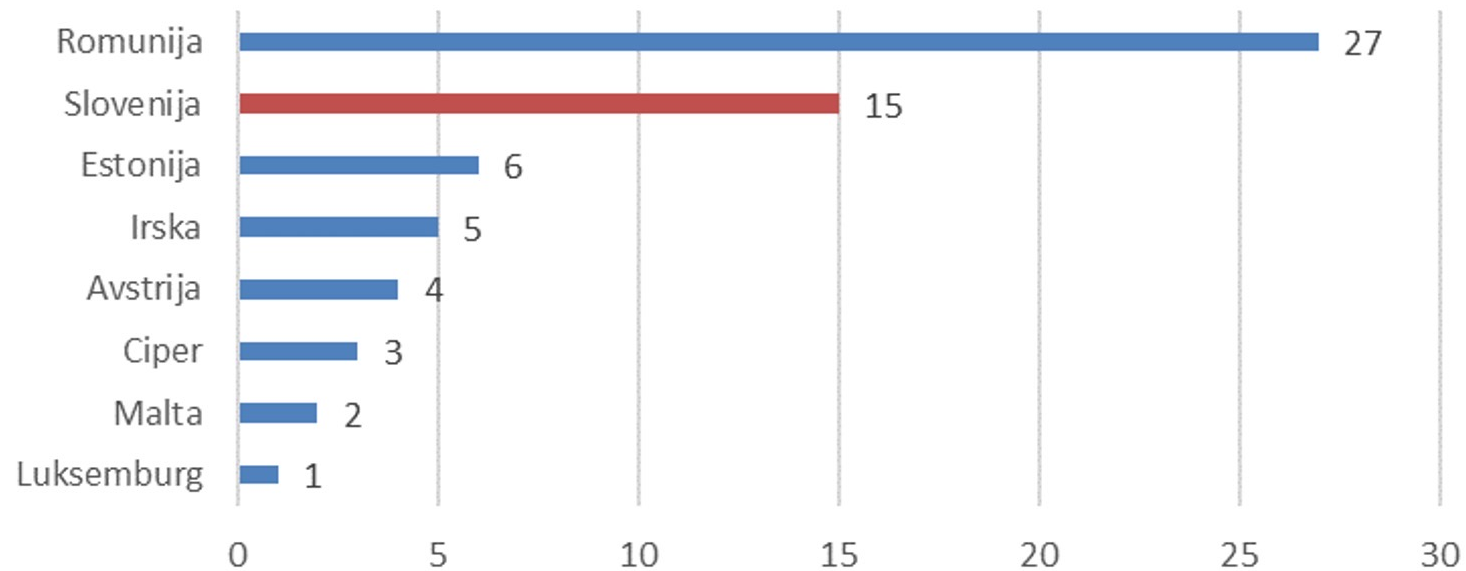

Stopnja zaposlenosti

Države EU-27 z največ tujci na domačem trgu dela

Izbrane EU države po mestu razvrstitve deleža tujcev na domačem trgu dela

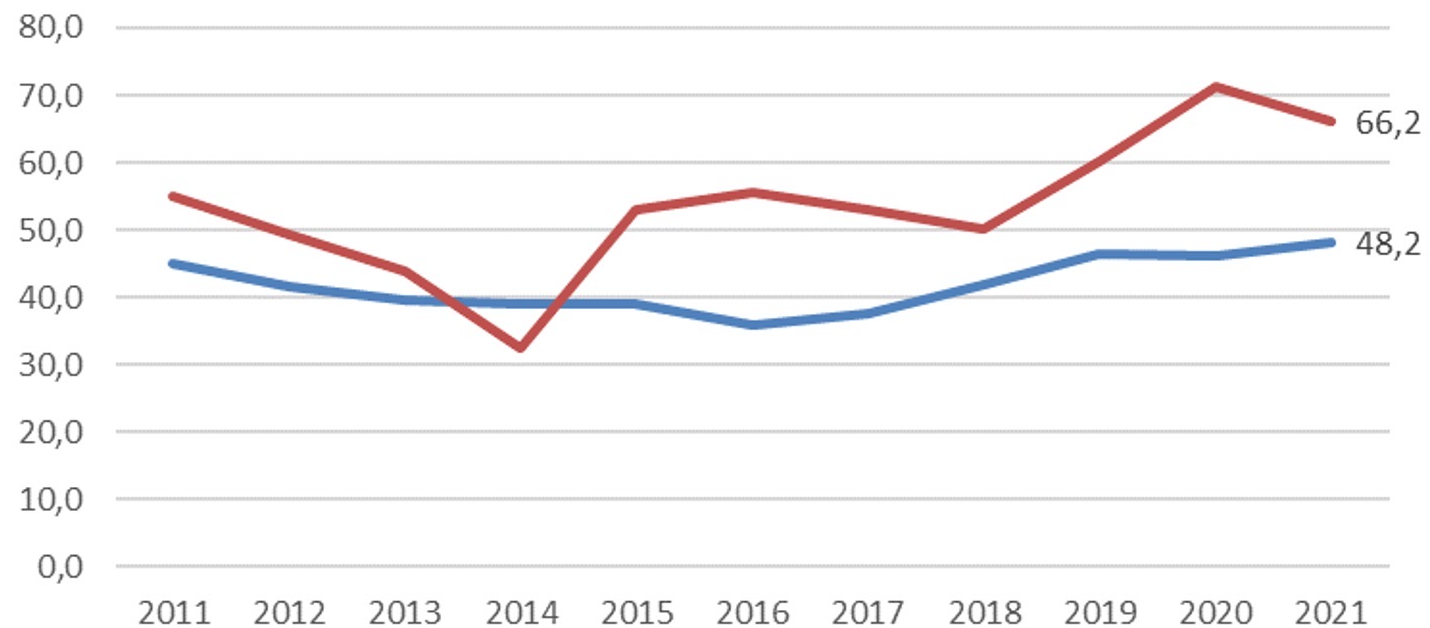

Vir: Eurostat

- Površina države (velikost) in absolutno majhno število prebivalstva sta primarna pojasnjevalca visoke uvrstitve

Stopnja zaposlenosti priseljencev izven držav EU

Stopnja zaposlenosti priseljencev, (15-64 let)

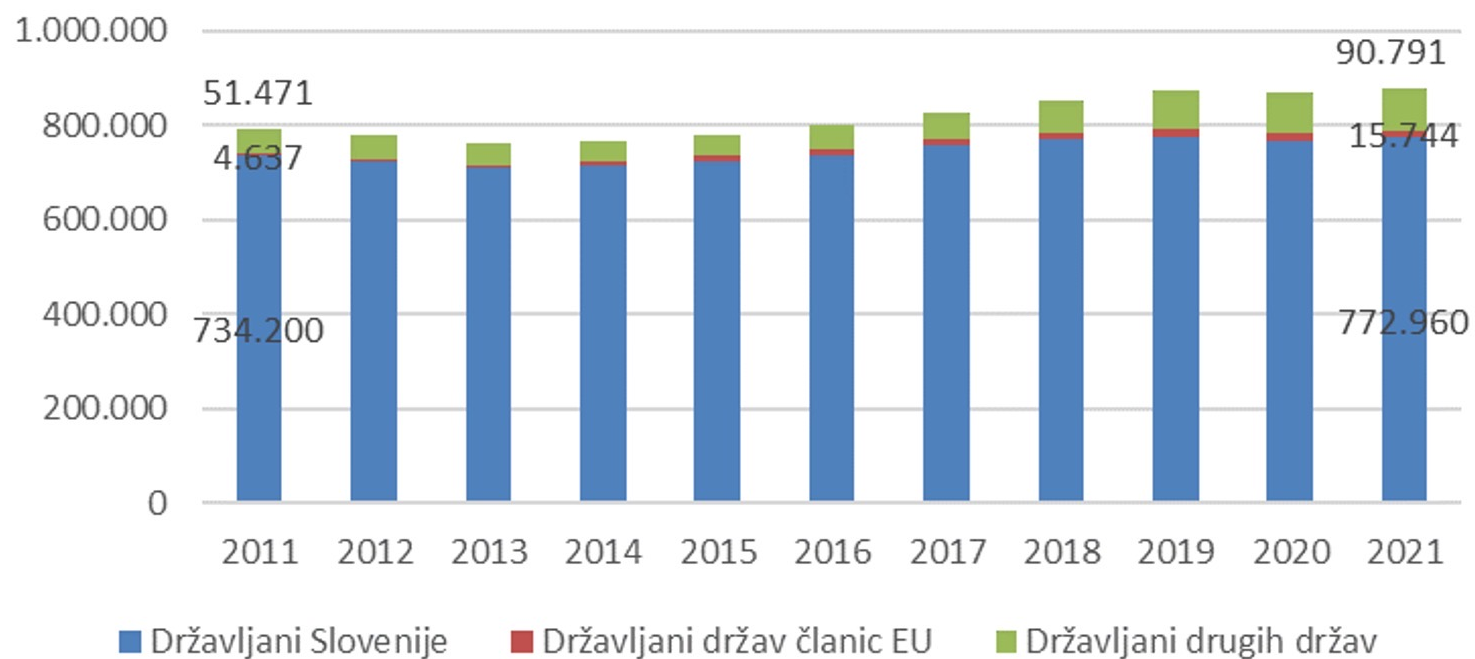

Vir: Eurostat

— EU-27 — Slovenija

Slovenski trg dela

Število delovno aktivnih (brez kmetov)

Vir: Statistični urad RS

*Število kmetov je bilo v 2021 okoli 20 tisoč (v 2011: 34 tisoč) in so pretežno državljani Slovenije

Sprememba v desetletju

	2021-2011	DELEŽ V SPREM.
Delovno aktivno prebivalstvo, brez kmetov - SKUPAJ	89.000	100,0%
Državljeni Slovenije	39.000	43,5%
Tuji državljani	50.000	56,5%
od tega: državljani držav članic EU	11.000	12,5%
od tega: državljani drugih držav	39.000	44,1%

Vir: Statistični urad RS

Dejavnosti, kjer je zaposlenih največ državljanov drugih držav

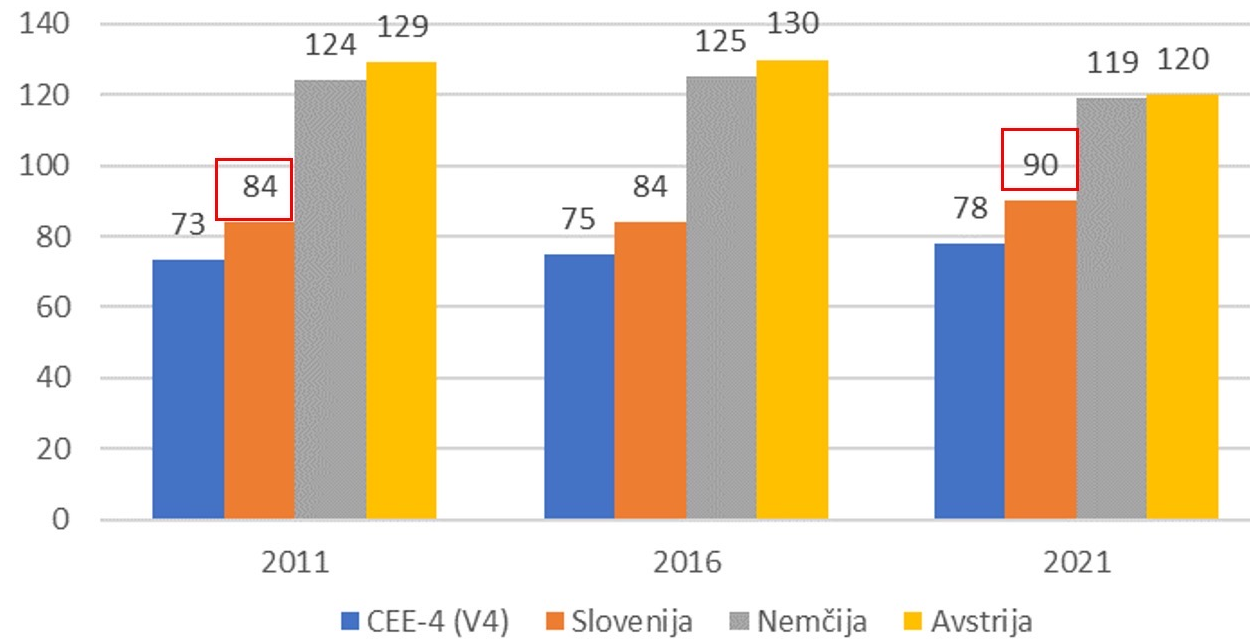
DEJAVNOST	2011	2021	2021, DELEŽ	2021- 2011	DELEŽ V SPREM.
SKUPAJ	51.000	91.000	100,0%	39.000	100,0%
GRADBENIŠTVO	23.000	27.000	29,7%	5.000	11,5%
PREDELOVALNE DEJAVNOSTI	9.000	22.000	24,2%	13.000	33,2%
PROMET IN SKLADIŠČENJE	5.000	16.000	17,6%	10.000	26,5%
DRUGE RAZNO. POSL. DEJAVN.	3.000	7.000	7,7%	3.000	8,6%
TRGOVINA, VZDRŽ. IN POPR. MOT. VOZIL	3.000	5.000	5,5%	2.000	6,3%
GOSTINSTVO	3.000	5.000	5,5%	2.000	4,2%
STROKOVNE, ZNANST. IN TEHN. DEJAVN.	2.000	2.000	2,2%	1.000	1,7%
ZDRAVSTVO IN SOCIALNO VARSTVO	1.000	2.000	2,2%	1.000	2,6%
IZOBRAŽEVANJE	0	1.000	1,1%	1.000	1,4%
DRUGE DEJAVNOSTI SKUPAJ	2.000	4.000	4,4%	2.000	4,0%

Gospodarski pomen dejavnosti, kjer je zaposlenih največ državljanov drugih držav

DODANA VREDNOST	2011, v mio EUR	2021, v mio EUR	2021, delež	Povprečna letna sprem.	2021-2011, v mio EUR	Prispevek k spremembi
Predelovalne dejavnosti	6.749	10.963	24,0%	5,0%	4.241	31,4%
Gradbeništvo	1.892	2.773	6,1%	3,9%	881	6,6%
Promet in skladiščenje	1.836	2.681	5,9%	3,9%	845	6,3%
Naštete 3 dejavnosti skupaj	10.477	16.417	35,9%	4,6%	5.940	44,2%
Dejavnosti skupaj	32.266	45.705	100,0%	3,5%	13.439	100,0%

Blaginja prebivalstva v času

BDP na prebivalca, po pariteti kupne moči
(100=EU-27)

Vir: Eurostat

Aktualne razmere na slovenskem in evropskem trgu dela

Anketna stopnja brezposelnosti,
sezonsko prilagojeno

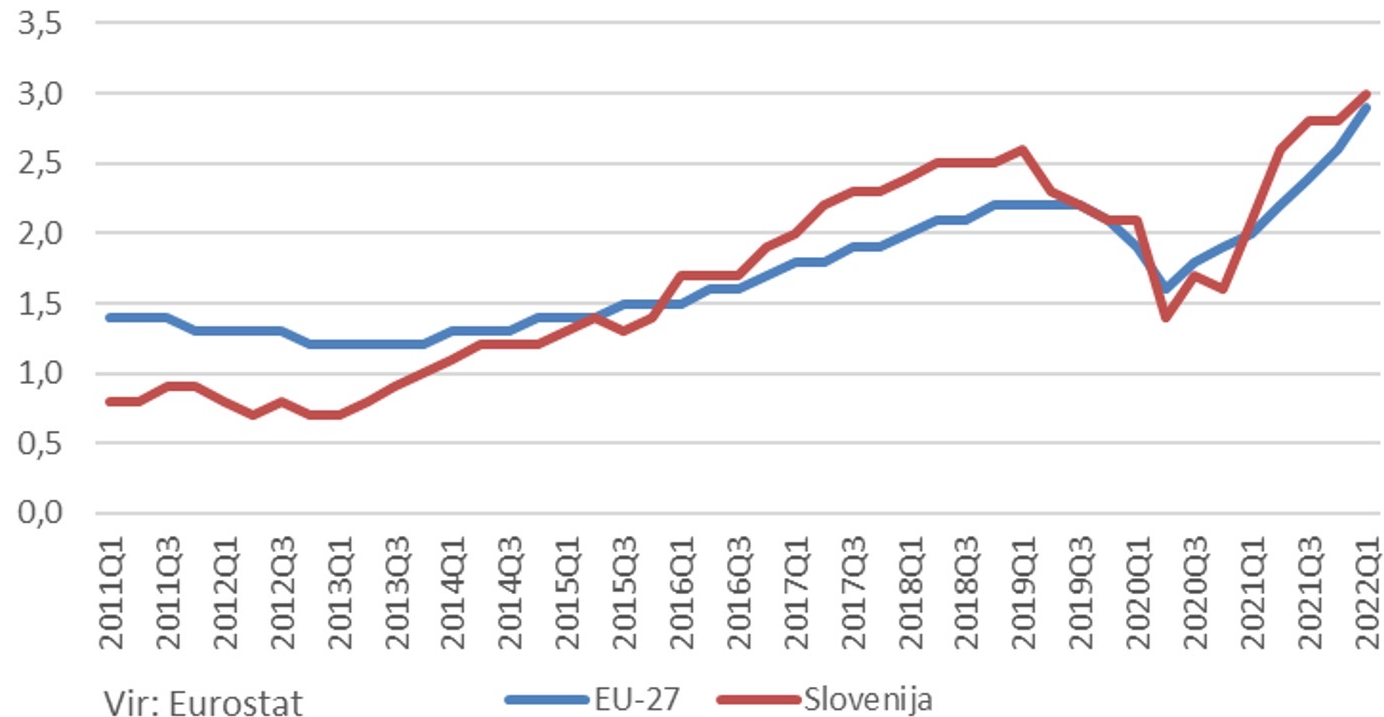

Vir: Eurostat

— EU-27 — Slovenija

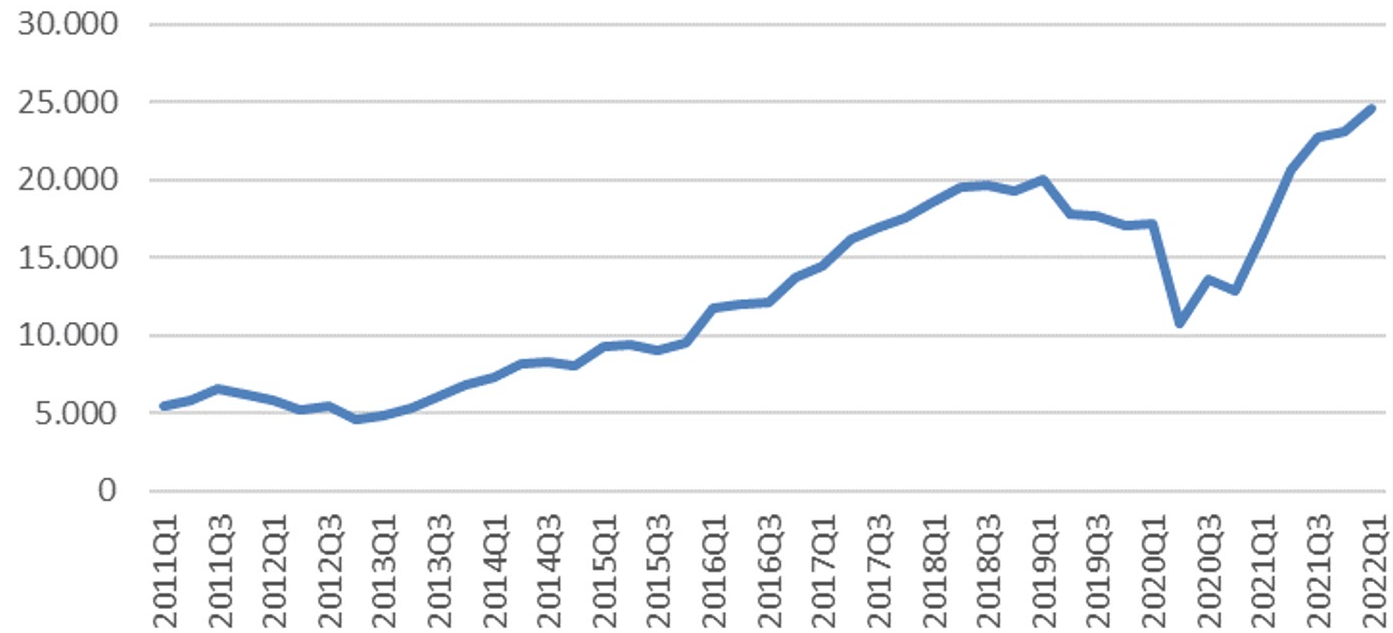
Povpraševanje po novih zaposlenih

Stopnja prostih delovnih mest, sezonsko prilagojeno

Zaposlitveni obeti

Število prostih delovnih mest, Slovenija

Vir: Eurostat

Obeti za slovensko gospodarsko rast

BDP	2022F	2023F
Zadnja ocena	+4,7%	+2,9%
Pred 3 meseci	+4,3%	+2,8%
Max.	+6,7%	+4,0%
Min.	+3,2%	+1,6%

Vir: Eastern European Consensus, 20. junij 2022

Povzetek

- Pomanjkanje delovne sile je v Evropi splošno (primarno demografija); slabšanje obetov zaradi padca rojstev po izbruhu COVID-19 pandemiji
- Brez zaposlovanja ni gospodarske rasti in rasti blaginje
- Polovica naše gospodarske rasti je temeljila na učinkoviti vključitvi tujcev na naš trg dela, predvsem iz držav, izven EU
- Zaradi nizke stopnje brezposelnosti, se bo pomen tujcev na našem trgu dela srednjeročno še bolj povečal
- Gospodarska rast ne temelji le na delovni sili (ponudba), temveč tudi na družinah (povpraševanje); aktivna politika priseljevanja mladih družin iz nam sorodnih okolij

Zaposlovanje tujcev – posvet in okrogla miza

Gospodarska zbornica Slovenije, 14. julij 2022

Zaposlovanje tujcev posvet in okrogla miza

Izkušnje in izziv podjetij

Cosylab d.d. in GZS ZIT

GZS, 14. julij 2022

Janko Bugar, Podpredsednik za strateški razvoj

OSNOVNA PREDSTAVITEV IKT PANOGA

Številke (2021)

~ **31.000** zaposlenih (+5% na 2020) (v vseh drugih panogah skupaj 50.000 zaposlenih)
~ **4,5% BDP**, neposredni prihodki 4,9 Mil. EUR;
izvoz 36%

DV/zaposlenega **71.600** EUR

Multiplikator k razvoju industrij v Sloveniji

Ključni element digitalnega razvoja Slovenije / digitalnega poslovnega okolja (vpliv na vse 4 elemente DESI)

Ključni izziv: **pomanjkanje kadrov!**

In to ni samo problem IKT panoge !
Tudi druge države EU se soočajo s podobnimi izzivi in vzpostavljajo **konkurenčna poslovna in družbena okolja.**

POTREBE PO IKT STROKOVNJAKIH

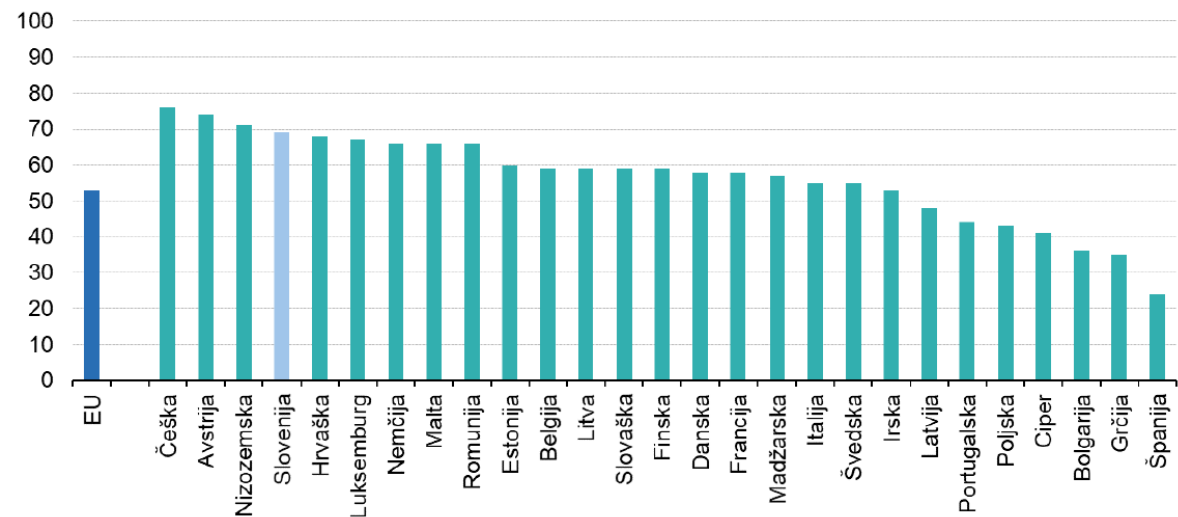
Tretjina podjetij ima težave z razvojem in digitalno preobrazbo zaradi pomanjkanja ustreznih kadrov ali znanj (SURS)

Analiza DIHS/UM: *Napovedovanje potreb po kadrih* na področju digitalnih profilov:

- Študije jasno napovedujejo **močno naraščajočo potrebo po IKT profilih** v naslednjih letih
- Več študij tudi potrdi **izginjanje določenih poklicev in nadomeščanje** le teh z avtomatizacijo oziroma nastajanje novih, do sedaj ne obstoječih delovnih mest, kot posledico digitalne preobrazbe
- **37 %** sodelujočih organizacij ter kar kar **45,24 % IKT** organizacij ocenjuje **50 do 100 % povečanje potreb po IKT strokovnjakih** ali drugih „digitalnih“ profilih v njihovem podjetju, kar zagotovo nakazuje izjemno pozitiven trend.

Podjetja, v katerih je bilo težko zaposliti prosta delovna mesta za strokovnjake za IKT, 2020

(% podjetij, ki so zaposlila oz. poskušala zaposliti)

Vir: Eurostat https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/isoc_ske_itrcrn2/default/table?lang=en

PREDLAGANI UKREPI

Hitri postopek - »Fasttrack« za visokotehnološke (IT) strokovnjake:

- **Usposobiti** MGRT za promptno podajanje mnenja skladno z ureditvijo »pomembnih« podjetij in registrom ki ga vodi SPS (<https://www.podjetniskisklad.si/register-podjetij/>)
- **Posodobiti** postopek na Upravni enoti (UE) in Zavodu za zaposlovanje Slovenije (ZRSZ) za visokotehnološke kadre: sedaj je postopek isti, pa sočasno poplava nizko-kvalificiranih delavcev – razmerje NKV:VKV = 95%:5%
- **Sozvočje** UE in ZRSZ

ePodprti proces:

- prosilci lahko vidijo status vloge: da se izognemo nenehnemu klicanju, **razbremenimo** proces/zaposlene na UE/ZZZS;

UE – zaposliti in kvalificirati zaposlene:

- **posodobiti procese** – skupaj deležniki MJU/MNZ/MDDSZiEM;

Usposabljanje – skupna delavnica UE-ZRSZ-MGRT-Podjetja:

- da **se naučimo vsi bolje sodelovati** in razumeti posebnosti procesa ter odpravljati najpogostejše napake;

Podpreti zaposlovanje strokovnjakov iz Ukrajine in Rusije:

- Eden od ukrepov je tudi da **določimo število VIZ** za te strokovnjake (100+100/leto) in hiter postopek za te primere.

Reševanje trenutnega zastoja in zaostankov (»čakalna vrsta«):

- **sprejetje urgentnega zakona/ali primerljive ureditve**, ki bi zagotovila:
 - (i) skrajševanje zaostankov,
 - (ii) analizo stanja,
 - (iii) usposabljanje vseh v procesu, začnši s podjetji,
 - (iv) ter nenazadnje posodobitev procesov, kot rezultat po zaključku obdobja.

To bo omogočilo novo *normalnejše* stanje
Boljše razumevanje vseh v procesu in *večje zadovoljstvo*
In *izboljšanje konkurenčnega položaja Slovenije*

Hvala za pozornost

Janko Burgar, Cosylab, Podpredsednik za strateški razvoj
janko.burgar@cosylab.com

Zaposlovanje tujcev – posvet in okrogla miza

Gospodarska zbornica Slovenije, 14. julij 2022

JURČIČ
TRANSPORT

PREDSTAVNIKI:

Katja Raztresen

Borut Jurčič

Nataša Petrovič

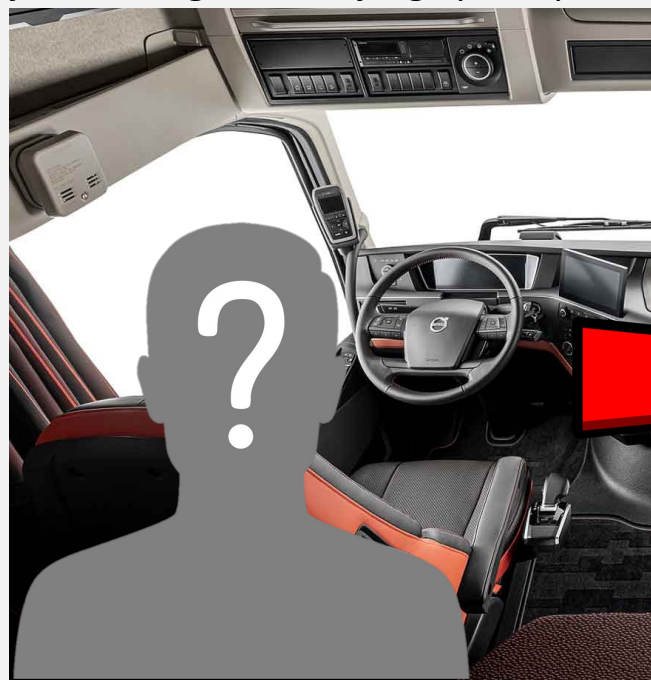
ZAPOŠLOVANJE TUJCEV

ŠENČUR, 2022

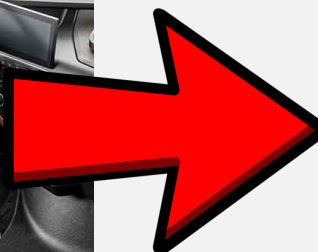
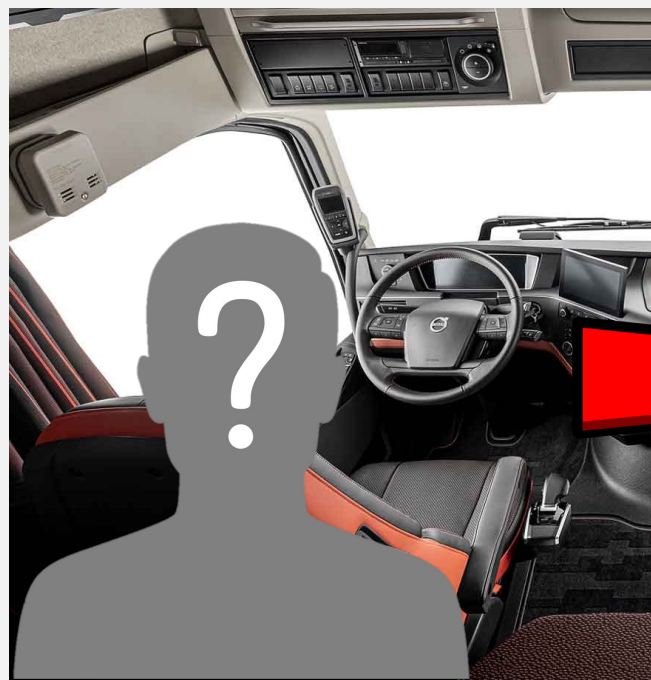
PROBLEMI ZAPOSLOVANJA TUJCEV

- po napovedih ZRSZ bodo slovenski delodajalci v prihodnjih 6 mesecih potrebovali 1.813 voznikov težkih tovornjakov in vlačilcev
- slovenski delodajalci pri iskanju delavcev konkurirajo z delodajalci iz celotne EU in širše, kjer je prav tako pomanjkanje kadra
- osnovni problem: najti delovno silo v Srbiji (trg izgubljen – standard primerljiv s slovenskim) in v BIH (že malo omejujejo delavce -> veliko pomanjkanje delovne sile že v BIH); treba bo gledati na druge, bolj oddaljene trge
- trenutni bilateralni sporazum med BIH in Srbijo ne omogoča hitrejšega postopka zaposlovanja v primerjavi z zaposlovanjem iz tretjih držav (Makedonija, Črna gora)
- problem zaposlovanje pri deficitarnih poklicih:
 - pomanjkanje kadra, ko kader dobiš ti potrebujejo službo takoj, ne čez štiri mesece
 - ni vidnega učinka povečanja zaposlenih na upravnih enotah
 - trenutno se na ED čaka tudi do štiri mesece (v tem času je kader že izgubljen...)

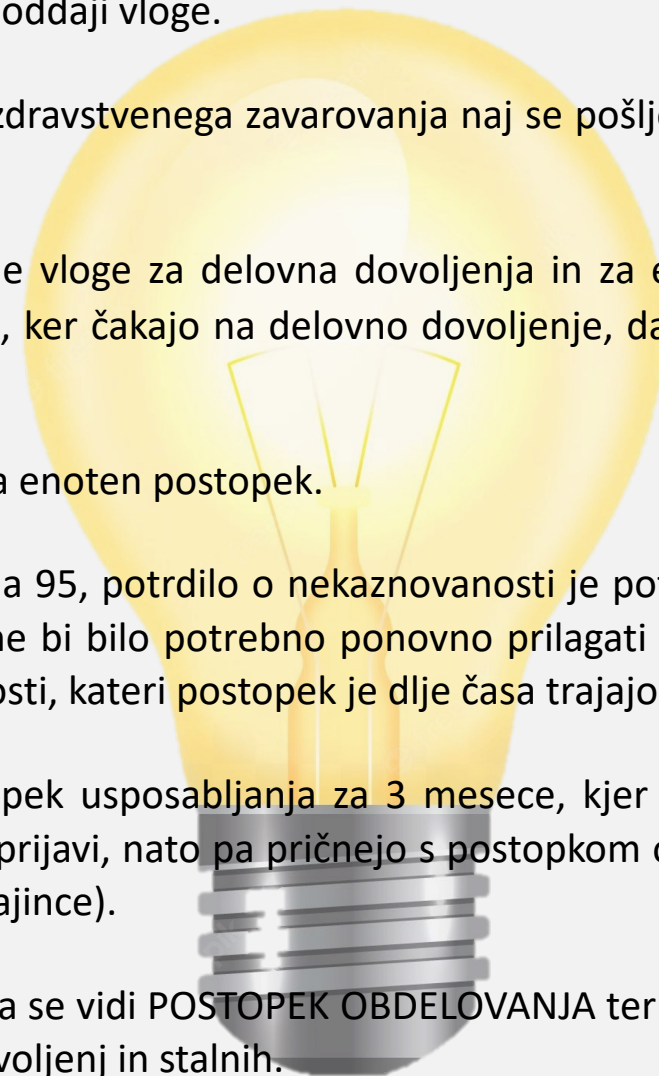
PROBLEMI ZAPOSLOVANJA TUJCEV

- pri prvem enotnem dovoljenju za prebivanje in delo se po navedbah upravnih enot najdlje čaka sodišča, da pošljejo dokumentacijo o nekaznovanosti v matični državi
- čakanje pozivov upravnih enot za oddajo prstnih odtisov
- ko se delavca prijavi v osnovno zavarovanje se čaka št. zdravstvenega zavarovanja od tri do pet dni in še enkrat toliko, da se potem lahko naroči licenca

PREDLOGI

- **Predlog:** naj se omogoči, da se odda prstne odtise v Sloveniji tudi za prvo dovoljenje, ob oddaji vloge.
- **Predlog:** postopek pridobitve št. zdravstvenega zavarovanja naj se digitalizira, številka zdravstvenega zavarovanja naj se pošlje takoj preko varnih elektronskih medijev.
- **Predlog:** postopek po sporazumu z BIH in Srbija - naj se omogoči sočasna oddaja ene vloge za delovna dovoljenja in za enotna dovoljenja za prebivanje in delo. S tem, ker je postopek dvostopenjski izgubimo 30 dni, ker čakajo na delovno dovoljenje, da lahko nato zaprosijo za dovoljenje za prebivanje in delo.
- **Predlog:** postopek po sporazumu z BIH in Srbija - naj se ZRSZ in UE povežeta in oblikujeta enoten postopek.
- **Predlog:** postopek po sporazumu z BIH in Srbija - ni podvajanja dokazil – potni list, koda 95, potrdilo o nekaznovanosti je potrebno oddajati dvakrat pri dvostopenjskem postopku. Dokazila, ki jih je pregledal en organ, ne bi bilo potrebno ponovno prilagati in tudi upravnim enotam ne bi bilo treba ponovno preverjati, predvsem potrdilo o nekaznovanosti, kateri postopek je dlje časa trajajoči.
- **Predlog:** uvedba poenostavljenih postopkov vsaj za deficitarne poklice. Primer: postopek usposabljanja za 3 mesece, kjer bi bila pridobitev dovoljenja enostavnejša in hitrejša (delavec lahko pričnem z delom takoj ob prijavi, nato pa pričnejo s postopkom o izdaji delovnega dovoljenja) ali urgentni zakon za deficitarne poklice (po vzoru ureditve za Ukrajince).
- **Predlog:** lahko bi pristopili k sledenju vlog in ob oddaji vloge prejeli ŠTEVILKO primera, da se vidi POSTOPEK OBDELOVANJA ter e-mail obdelovalca vloge. Pristop k elektronskemu vlaganju vlog tudi za podaljšanje enotnih dovoljenj in stalnih.

PREDLOGI

- **Predlog:** razširi se možnost opravljanja sezonskega dela tudi na druge dejavnosti (trenutno je samo za kmetijstvo).
- **Predlog:** podaljšanje veljavnosti enotnih dovoljenj na 2 leti - s tem se administrativno razbremeni UE, katere bi redkeje odločale o podaljšanju.

OPOZORILO !!!!!

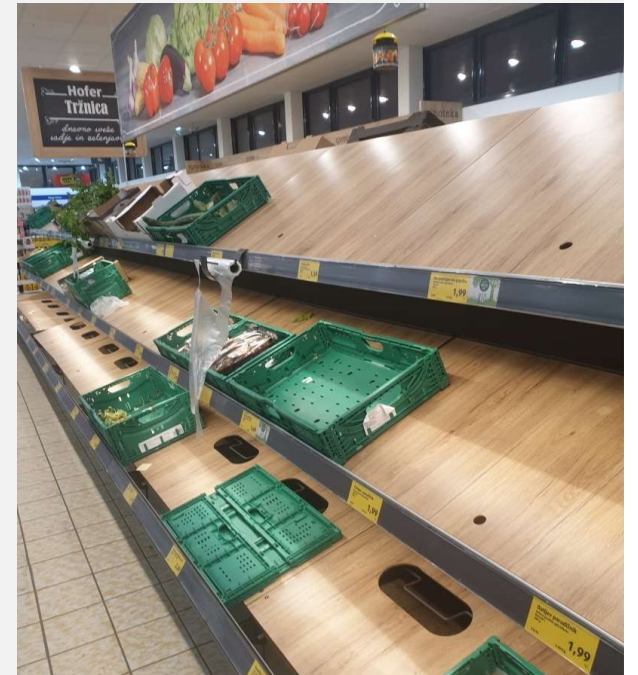
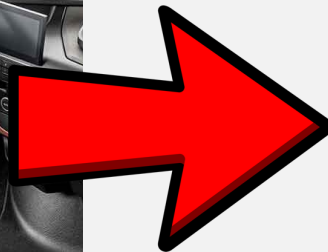
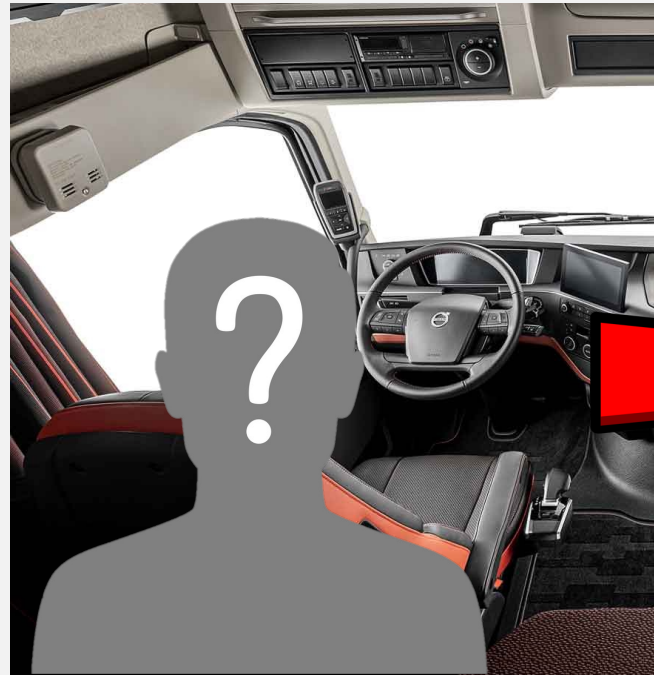
BREZ VOZNIKOV SE LAHKO ZGODI OZ. SE ŽE DOGAJA, DA BO ZAČELO PRIMANJKOVATI OSNOVNIH ŽIVLJENSKIH DOBRIN.

VERJETNO PA TA PROBLEM OBČUTI ŽE VES GOSPODARSTVO.

PROBLEM PODALJŠEVANJA ENOTNIH DOVOLJENJ

- popolne vloge se oddajajo tri mesece pred iztekom ED – po dogovoru z UE, vendar tudi v tem času niso rešene, kar pomeni da mora delodajalec s potrdilom o vloženi vlogi za štiri mesece podaljševati zavarovanja in licence – tujci s tem potrdilom ne morejo prehajati meje, ne morejo podaljševati naslova in bančnega računa
- pri vlogah za stalna ED postopki trajajo tudi do enega leta (predvsem UE Ljubljana)

Zaposlovanje tujcev – posvet in okrogla miza

Gospodarska zbornica Slovenije, 14. julij 2022

Adecco

MEDNARODNA MOBILNOST IN ZAPOSLOVANJE TUJE DELOVNE SILE

Dejan Stamenić
Adecco Slovenija

Naša zgodovina

Ustanovitev
oddelka leta
2018.

Preko **3000**
uspešnih
zaposlitev.

Sodelovanje z
več kot **200**
delodajalci.

Zaposlovanje
iz držav po
celem svetu.

Naše izkušnje

- Vedno več podjetij se zanaša na tujo delovno silo.
- Prisotnost v vseh branžah – največ izkušenj s proizvodnimi in tehničnimi profili.
- Organizacije zaposlitvenih sejmov v tujini.
- Sodelovanje z zavodi za zaposlovanje in upravnimi enotami.

Izzivi in rešitve

Premalo kvalificiranega kadra

Za dotične profile v Sloveniji nismo samozadostni.

Borba med državami

Smo manj konkurenčni na ravni države.

Velike potrebe na trgu

Bazen talentov v državah bivše jugoslavije se hitro prazni.

Bilateralni sporazum

Kako olajšati prihod v Slovenijo?

Dolgotrajnejši postopki

Časovni vidik postopka otežuje zaposlovanje tujcev.

Zaposlovanje tujcev – posvet in okrogla miza

Gospodarska zbornica Slovenije, 14. julij 2022

mag. Srečko Debelak

častni konzul

Konzulat Republike Filipini

Zaposlovanje tujcev – posvet in okrogla miza

Gospodarska zbornica Slovenije, 14. julij 2022

Študij tujcev v Sloveniji

Mateja Kozole

vodja Kadrovske službe, Univerza v Ljubljani

Zaposlovanje tujcev – posvet in okrogla miza

Gospodarska zbornica Slovenije, 14. julij 2022

Okrogla miza s predstavniki ministrstev/zavoda

Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti,
Grega Malec, vodja Sektorja za delovne migracije

Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo,
Matevž Frangež, državni sekretar

Ministrstvo za javno upravo,
Aleksander Vojičić, vodja, Služba za upravne enote

Ministrstvo za notranje zadeve,
Sabina Hrovatin, podsekretarka, Direktorat za migracije

Ministrstvo za zunanje zadeve,
Anton Pirih, vodja Oddelka za vizume in tujce, Direktorat za mednarodno pravo in zaščito interesov, Konzularni sektor

Zavod RS za zaposlovanje,
Anka Rode, višja področna svetovalka, Služba za pravne zadeve

Zaposlovanje tujcev – posvet in okrogla miza

Gospodarska zbornica Slovenije, 14. julij 2022